

Regeringsrätten

RÄTTSFALL

Vilken förvärvskälla?

Besvär av fru O. angående inkomsttaxering år 1949. — Fru O. och hennes dotter innehade med tomträtt hälften vardera av en fastighet. Å fastighetsbilaga för fastigheten hade bland omkostnaderna inräknats till fru O. utbetalt vicevärdarvode 820 kr. Samma belopp hade, då fru O. icke ansåg sig ha rätt att vid taxeringen tillgodoräkna sig avdrag för värdet av sitt eget arbete, tillagts fastighetsinkomsten. PN ansåg att hälften av vicevärdarvodet, 410 kr, motsvarande dotterns andel i arvodet till fru O., skulle belasta fastigheten såsom omkostnad och beskattas såsom intäkt av tjänst hos fru O. KR: ej ändring. — RR nedsatte taxeringen för kommunal inkomstskatt med 410 kr, enär det av fru O. utförda vicevärdsuppdraget finge anses utgöra ett led i den av henne och hennes dotter gemensamt bedrivna förvärvsverksamheten och arvodet för uppdraget förty jämligt grunderna till punkt 9 av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen borde hänföras till samma förvärvskälla som övriga inkomster av nämnda förvärvsverksamhet och således till inkomst av annan fastighet. (RR:s utslag den 25/5 1954.)

Uttag av varor ur rörelsen m. m.

Besvär av TI angående eftertaxering för år 1950 av konstnären A. — A. deklarerade och taxerades 1950 för 16.725 kr, utgörande kontant likvid för sålda tavlor. Sedan det framkommit att A. under 1949 erhållit jämväl 7.640 kr i fordringar för å kredit sålda tavlor och 12.185 kr kontant genom försäljning av tavlor, vilka A:s hustru fått genom ett den 15/8 1949 utfärdat och den 30/9 samma år inregistrera äktenskapsförord, eftertaxerade PN A. för beloppen 7.640 kr och 12.785 kr. KR undanröjde eftertaxeringarna. RR fastställde eftertaxeringen beträffande beloppet 12.185 kr, enär i målet icke förebragts någon omständighet, som kunde föranleda till att A. icke skulle vara skattskyldig för hela intäkten av de försålda tavlorna. Efterbeskattning för fordringsbeloppet 7.640 kr ansågs skäligen icke böra ske vid det förhållandet, att sedermera influtna belopp tagits till beskattning under det beskattningsår, då de influtit. (RR:s utslag den 28/5 1954.)

Anm.: A. ansågs tydligen ha uttagit tavlor ur sin rörelse för att överlätas till hustrun. Uttaget har beskattats enligt reglerna för beräkning av inkomst av rörelse. Ett

av TI framställt yrkande att hustrun alternativt skulle taxeras, föranledde m. h. t. utgången i målet angående mannen A. ingen åtgärd.

Kostnader för övertagande av butikslokal.

Besvär av fru S. angående inkomsttaxering år 1948. — Fru S., som under 1947 för 17.500 kr övertagit en hattaffär med lager för att själv öppna affär för försäljning av väskor, parfymer, bijouterier m. m., erhöll av RR ett med 3.500 kr yrkat avdrag för kostnader för övertagande av butikslokal jämte värdeminskning av inventarier. (RR:s utslag den 14/5 1954.)

Expensanslag för hållande av poststationslokal.

Besvär av TI angående poststationsföreståndarinnan B:s inkomsttaxering år 1949. — PN upptog såsom intäkt av tjänst och av annan fastighet — vari B. haft poststationslokal inrymd — bl. a. tillhoppa 1.788 kr, som B. i egenskap av poststationsföreståndarinna uppburit av postverket såsom expensanslag för hållande av poststationslokal jämte dennas uppvärmning, belysning och städning samt för tillhandahållande av vissa möbler, effekter, förbrukningsartiklar och skrivmaterial. Å andra sidan medgavs avdrag i nämnda förvärvskällor för sådana omkostnader, som avsåges med expensanslaget med tillhoppa 390 kr. — Hos KR hävdade B., att anslaget avsåge att täcka faktiska omkostnader utan att lämna någon behållen inkomst. Hon yrkade därför avdrag från intäkter av tjänst med 1.088 kr och från intäkter av annan fastighet med 700 kr eller sammanlagt avdrag med det belopp, vartill expensbeloppet uppgått. — KR biföll B:s talan, som det finge antagas, att det av B.

uppburna beloppet, 1.788 kr, varit avsett att täcka B:s utgifter för ifrågavarande, med tjänsten förenade kostnader samt ersättningen förty jämligt punkt 4 första och andra styckena anv:a till 32 § kommunalskattelagen icke bort upptagas som intäkt av tjänsten. — RR förklarade emellertid expensanslaget utgöra för B. skattepliktig intäkt av tjänst och av annan fastighet. I enlighet med deklarationen finge såsom intäkt av tjänst beräknas ett belopp av 1.088 kr och såsom intäkt av annan fastighet hyresvärdet för poststationslokalen 700 kr. Med hänsyn till omständigheterna i målet finge omkostnaderna för förvärvandet av nämnda intäkt av tjänst beräknas icke hava understigit 800 kr samt omkostnaderna för poststationslokalen, vilka B. angivit belöpa å renhållning, snöskottning, uppvärmning och belysning m. m., antagas icke hava understigit 500 kr. (RR:s utslag den 14/5 1954).

An m.: Expensanslaget har alltså ansett icke utgöra sådan av staten anvisad ersättning som avses i den av KR åberopade bestämmelsen.

Facklitteratur.

Elektrikern C. erhöll vid inkomsttaxering år 1948 vid beräkning av sin inkomst av tjänst såsom resemontör avdrag för inköp av Elektro Teknisk Handbok med 65 kr. (RR:s utslag den 25/5 1954.)

Förhandlingskostnader.

Besvär av skatteexekutorn L. angående inkomsttaxering år 1950. — Efter förlikning av en rättstvist mellan Göteborgs stad och skatteexekutorerna i staden upptogs förhandlingar rörande skatteexekutorernas lönegruppsplacering och ersättning för förlorade sportler i och med källskattesystemets ikraftträdande. För att

kunna hävda skatteexekutorernas ekonomiska intressen måste vidlyftiga utredningar företagas. Härfor måste sakkunnig hjälp anlitas. Samtliga kostnader vid förhandlingarna för advokat m. m. slogos ut mellan de berörda exekutorerna. L. yrkade vid taxeringen avdrag med 331 kr, motsvarande hans del i kostnaderna. TN och PN vägrade avdraget. KR: ej ändring, enär omnämnda kostnader icke erlagts för förvärvandet av i målet ifrågakomma tjänsteinkomst. Hos RR framhöll TI i anledning av L:s besvär bl. a., att skatteexekutorerna personligen stått som kärke i rättegången mot staden. Enbart advokatarvodet hade uppgått till betydande belopp. Det finge anses klarlagt, att den nu omtvistade utgiften varit en direkt kostnad för bibehållandet av den inkomststandard, som skatteexekutorerna i Göteborg av ålder haft på grund av där tillämpat system angående fördelning av sportlerna. RR medgav avdraget. (RR:s utslag den 4/3 1954.)

Anm.: Jämför RÅ 1938 ref. 34. Avdrag medgivet för en kostnad för utbekommande av lönefordran hos arbetsgivarens konkursbo. I RÅ 1945 not. 743 vägrades avdrag för kostnad för förlorad rättegång mot kronan om återinträde i tjänst m. m.

Förtäckt utdelning.

Besvär av TI angående tandläkaren C:s inkomsttaxering år 1948. — Bostadsföreningen D. nr 9 u. p. a., i vilken C, var delägare, hade under beskattningsåret överfört 5.000 kr från reservfondens konto till delägarnas insatskonto. TI ansåg, att delägarna i föreningen åtnjutit utdelning från föreningen genom denna överföring, och yrkade att C. måtte beskattas för den på honom belöpande delen av ut-

delningen, 453 kr. PN biföll TI:s yrkande. I besvär hos KR framhöll C., att delägarnas insatskonto icke utgjorde någon föreningens skuld utan såväl detta konto som reservfonden utgjorde föreningens egna kapital. Någon förändring av det sammanlagda egna kapitalet hade icke ägt rum genom den företagna bokföringstransaktionen. Denna vore i stället fullt jämförbar med ett aktiebolags ökning av aktiekapitalet genom s. k. fondemission. En dylik transaktion hade icke karaktär av skattepliktig utdelning för aktieägaren. I detta sammanhang borde observeras, att jämlikt 18 § lagen om ekonomiska föreningar föreningen m. h. t. sin ställning icke hade laglig rätt att verkställa en utdelning från reservfonden. KR biföll C:s talan. TI framhöll i sina besvär hos RR, att det föreläge en skillnad mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar bl. a. därutinnan att föreningarna icke såsom aktiebolag vore kapitalsammanslutningar. Föreningslagen saknade bestämmelser angående insatsernas storlek och betalning. Beskattningsreglerna hade ifråga om icke normalt utdelade vinster utformats olika för aktiebolag och ekonomiska föreningar. För en ekonomisk förening kunde dubbelbeskattning av vinstmedel företagas endast hos medlemmarna och detta antingen vid föreningens upplösning för vad som utskiftats utöver inbetald insats eller då utdelning av vinstmedel eller fonder eljest bedömdes föreligga. — RR yttrade: Genom överföringen av beloppet 5.000 kr från reservfonden till delägarnas insatskonto måste anses hava ägt rum dels en utdelning därav till delägarna, dels en motsvarande inbetalning från delägarna, vilken ökat deras insatser. Enär på grund härav beloppet 453 kr för C. utgjorde skattepliktig intäkt av kapital, fastställdes

PN:s beskattningsåtgärder. (RR:s utslag den 11/6 1954.)

S. k. hustruavdrag.

Besvär av TI angående fru A:s inkomsttaxering år 1949. — PN hade icke medgivit fru A. yrkade avdrag för gift kvinna, när hon icke deltagit i skötseln av en av henne innehavd rörelse, vilken sköttes av hennes man. Häröver klagade fru A. hos KR, som medgav avdragen. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 9/6 1954.)

Sam- eller särtaxering?

Besvär av TI angående makarna O:s inkomsttaxering år 1948. — Mannen O. ägde och brukade en jordbruksfastighet i V. socken i Stockholms län, å vilken han var mantalsskriven för 1948. Hustrun var tandläkare och bodde med en dotter, som gick i folkskolans sista klass, i S. municipalsamhälle i Södermanlands län. Hon hade mantalsskrivits i S. för 1948. Hon utövade tandläkarpraktik i såväl S. som F. Envar av makarna hade eget hushåll med hembiträde. Enligt TO tillbringade hustrun varje veckohelg hos mannen. Under sin semester hade hon varit i Norge, där hon var född. — PN:a samtaxerade makarna. KR ansåg att makarna bort taxeras såsom av varandra oberoende skattskyldiga. (Hustruns taxeringar bestämdes med stöd av 128 § 1 mom. andra st. taxeringsförordningen.) Hos RR framhölls bl. a., att avståndet mellan de båda bostäderna vore endast 3 mil med goda järnvägsförbindelser. Makarna vore dessutom ägare till var sin personbil, varför några svårigheter att upprätthålla sammanlevnaden icke torde ha förelegat. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/6 1954.)

S. k. malmöblankett ej godkänd såsom underrättelse om verkställd taxering.

Besvär av TI angående korrespondenten N:s inkomsttaxering år 1948. — Sedan TN åsatt N. taxering och därvid gjort vissa avvikelser från N:s deklARATION, klagade N. häröver hos PN. Klagoskriften inkom till länsstyrelsen den 22/1 1949. TI hemställde att besvären icke måtte prövas, då besvärstiden utgått den 31/7 1948. Han åberopade, att N. från TO fått en den 24/4 1948 dagtecknad skrivelse, som innefattat dels meddelande att förenämnda avvikelser från deklARATIONEN ifrågasatts, dels uppmaning till N., att, om hon hade någon erinran mot att dessa avvikelser skedde, framställa sin erinran skriftligen eller muntligen hos TO senast viss dag, vid äventyr att hon eljest, om TN icke funne anledning till annat beslut, komme att taxeras i enlighet med vad sålunda ifrågasatts utan att ny underrättelse om avvikelserna avsändes till henne, dels ock upplysningar om vad den hade att iakttaga, som ville överklaga TN:s beslut. N. hade emellertid underlåtit att på sätt i skrivelsen angivits framställa erinran mot avvikelserna. — PN förklarade N. ha extraordinär besvärsmätt. KR: ej ändring. RR = KR, när det av TI åberopade meddelandet om ifrågasatt avvikelse från deklARATIONEN icke innefattade underrättelse om verkställd taxering, samt ej heller påståtts förhållande, som det oaktat kunde utgöra giltig grund för TI:s talan. (RR:s utslag den 6/5 1954.)

TI:s yrkande om ändring av ena makens taxering har ansetts icke avse jämväl ändring av andre makens taxering.

Besvär av TI angående köpmannen E:s inkomsttaxering år 1945. TN beskattade

E:s hustru för skattepliktig realisationsvinst vid avyttring av vissa inventarier. Hos PN yrkade fru E. att icke varda beskattad för denna realisationsvinst. TI, som tillstyrkte bifall till fru E:s talan, hemställde att mannen E. i stället skulle beskattas för förtäckt utdelning till visst belopp. PN biföll yrkandena. KR, varest mannen E. klagade, undanröjde PN:s höjning av dennes taxeringar enär såvitt handlingarna i målet utmärkte yrkande om höjning av mannen E:s taxering icke framstälts hos PN före taxeringsårets utgång. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 11/6 1954.)

Anm.: Överflyttning av inkomst jämlikt 128 § 1 mom. taxeringsförelagningen ansågs tydligen icke kunna ske, då det ej var fråga om samma slags inkomst hos resp. make.

Skattskyldighet för beräknad ränta?

Besvär av Föreningen Norra Gubberogatan 23 A u. p. a. i likvidation angående inkomsttaxering år 1950. — Föreningen, som icke hade andra tillgångar vid beskattningsårets början och slut än kassabehållning och utestående fordringar, tillhoppa 119.986 kr, varav 112.945 kr utgjorde fordran hos en annan ekonomisk förening, hade av denna andra förening, vilken i sin tur icke ägde annan tillgång än andelarna i klagandeföreningen, icke uppburit någon ränta å sin fordran. TN beskattade klagandeföreningen för beräknad ränta efter tre procent å 119.986 kr. TI upplyste hos PN, att klagandeföreningens andelar överlåtits till den andra föreningen och att den senare föreningen för att finansiera köpet måst upptaga ett lån hos klagandeföreningen. Andelarna i den andra föreningen ägdes av samma personer

som tidigare ägt andelarna i klagandeföreningen. PN och KR: ej ändring. RR yttrade: Att innehavare av fordran underlåter att betinga sig ränta därå utgör icke i och för sig skäl att vid beskattning anse honom hava åtnjutit inkomst till belopp motsvarande skäligen ränta. Sådant skäl föreligger endast om genom räntans efterskänkande måste anses hava skett en sådan överföring av medel från borgenären till gäldenären, som har särskild betydelse i skattehänseende, såsom då överföringen finnes utgöra förtäckt utdelning å aktier eller andelar, för vilken mottagaren är skattskyldig, eller av annan särskild grund. Enär i förevarande mål någon dylik särskild grund icke visats föreligga, finner Kungl. Maj:t skäligt att med upphävande av KR:s utslag undanröja de överklagade taxeringarna. (RR:s utslag den 14/5 1954.)

Skogsvägar.

Korsnäs Aktiebolag hade vid inkomsttaxering år 1945 yrkat avdrag från intäkterna av bolagets jordbruksfastigheter för nybyggnad av andra skogsvägar än vintervägar med 91.671 kr. MKPN medgav avdrag med allenast 9.167 kr (10 % överpris). Bolaget framhöll, att det varit intresset att i rådande bränslesituation få fram brännved som föranlett byggandet. Då veden levererats vid järnvägsstation eller per lastbil, hade vägarna givits sådana sträckningar som icke gagnade bolagets anskaffning av industrivirke, vilket via flottlederna skulle framföras till bolagets förädlingsverk. KR och RR: ej ändring. (RR:s u. 19/3 1954.)

Kostnader för kastsjuebekämpande m. m.

Blekinge Mejeriförbund förening u. p. a. yrkade vid inkomsttaxering år 1948 av-

drag för bidrag till Blekinge läns hushållningssällskap för kostnader för kastsjukebekämpande med 4.344 kr, till Blekinge läns ungdomsnämnd med 1.000 kr samt till Blekinge läns försäkringar med 500 kr. — Hushållningssällskapet hade enligt kung. 387/1943 anordnat kastsjukebekämpning och på grund härav fastställt avgifter att uttagas av djurägarna (för bl. a. tagande av blod- och mjölkprov). Mejeriförbundet hade anmält samtliga sina leverantörers besättningar och avgivit förbindelse att erlægga avgifterna. Ungdomsnämnden hade till uppgift att handha överinseendet över tävlingsverksamheten bland jordbrukarungdomen samt att verka för en sund utveckling av denna verksamhet. Bidraget till försäkringarna hade använts för höanalyser för jordbrukarnas räkning. RR medgav avdrag för bidraget till kastsjukebekämpandet men förklarade förbundet icke ha förebragt utredning som kunde föranleda bifall till dess talan i övrigt. (RR:s utslag den 3/3 1954.)

Jubileumsbankett.

Besvär av Smålands med flera provinser Hypoteksförening angående inkomsttaxering år 1948. — Föreningen yrkade avdrag för en minnesskrift som utgivits till föreningens hundraårsjubileum med 12.141 kr och för utgifter för en jubileumsbankett med 9.056 kr. Vid jubiléet hade närvarit 177 personer. Av dessa voro 16 styrelseledamöter och -suppleanter, 27 dåvarande tjänstemän, siffergranskare, revisorer och allmänna ombud, 87 föreningens ordsombud, 2 representanter för Sveriges Lantbruksförbund, 5 för Sveriges Allmänna Hypoteksbank samt 20 representanter för övriga hypoteksföreningar. Hos PN yrkade TI, att berörda

avdrag måtte vägras bolaget. PN ogillade yrkandet. KR, varest TI fullföljde, förklarade föreningen icke berättigad till avdrag för utgifterna för jubileumsbanketten. Å andra sidan ansågs TI icke ha visat, att avdrag bort vägras för utgifterna för minnesskriften. Föreningen yrkade fullt bifall till sina yrkanden. RR yttrade, att av den numera i målet förebragta utredningen finge anses framgå, att föreningens utgifter i samband med hundraårsjubiléet till så stor del vore att hänföra till avdragsgill omkostnad i föreningens rörelse, att för föreningen icke återstode något taxerat belopp. (RR:s utslag den 24/6 1954.)

Avskrivning å aktier.

Besvär av Aktiebolaget Svenska Lloyd angående inkomsttaxering år 1947. — TN och PN vägrade bolaget avdrag för avskrivning å aktier i Skandinaviska Aero Aktiebolaget med 355.000 kr, motsvarande 50 % av nominella värdet. KR: ej ändring. Bolaget framhöll, att bolaget m. h. t. utvecklingen på kommunikationsväsendets område funnit det nödvändigt att kombinera sjötrafiken på England med lufttrafik. För att bolaget skulle kunna få koncession fordrades att tekniska förutsättningar funnos för bedrivande av dylik trafik. Tillsammans med fyra andra redier inköptes därför aktierna i Skandinaviska Aero Aktiebolaget, vilket utövade yrkesmässig lufttrafik på ett flertal länder. Emellertid avslogs bolagets koncessionsansökan och Skandinaviska Aero Aktiebolaget måste, liksom flera andra flygbolag, likvidera. Hela aktiekapitalet i Svenska Aero Aktiebolaget vore numera (1948) förbrukat. Allmänna ombudet hos mellankommunala PN medgav att förslutten vore konstaterad men ifrågasatte om

Källskatten

Skatteuppbörden för sjömän.

Åtskilliga av de förklaringar, som centrala uppbördsnämnden meddelat beträffande skatteavdrag m. m. för sjömän, sakna numera aktualitet. Med anledning härav har nämnden för att underlätta rederiernas och fartygsbefälhavarnas arbete med skatteuppbörden enligt uppbördsförordningen låtit upprätta följande sammanställning av de förklaringar, som alltjämt äro gällande.

Avdragsskyldighetens omfattning.

Redogörelse härför lämnas i nämndens meddelande nr 9/1954, vartill hänvisas.

Skatteavdrag för anställda på utländskt fartyg, som hyrts av svenskt rederi.

Om svenskt rederi på s. k. bareboat basis förhyr ett utländskt fartyg i obemannat skick och därefter bemannar fartyget med befäl och besättning samt driver sjöfart med fartyget under främmande flagg, skall enligt förklaring den 29 mars 1954 (ej intagen i nämndens tryckta meddelanden) skatteavdrag verkställas enligt gäl-

---

sådant samband mellan bolagen föreläge, som vore förutsättning för avdragsrätt — här vore det nämligen icke s. k. vertikal integration. RR medgav avdraget. (RR: s utslag den 17/6 1954.)

lande bestämmelser. (Med skatteavdrag avses här skatteavdrag enligt uppbördsförordningen; avdragsskyldighetens omfattning bedömes enligt samma regler som enligt ovannämnda meddelande nr 9/1954 gäller för anställda på svenska fartyg).

När skall svensk sjöman anses vara bosatt utom Sverige? Vad skall anses utgöra godtagbart bevis för bosättning utomlands?

Av förut omnämnde meddelande nr 9/1954 framgår att skatteavdrag enligt uppbördsförordningens bestämmelser icke skall vid utrikes sjöfart verkställas för utomlands bosatta svenska sjömän (jfr meddelande nr 18/1949).

I nämndens meddelande nr 3/1951 uttalar att den omständigheten, att sjömannen jämlikt 24 § folkbokföringsförordningen uttager utvandringscertifikat, vare sig detsamma återställes till vederbörande pastor försett med utvandringsbevis eller ej, icke kan i och för sig anses utgöra tillräckligt bevis för att den faktiska bosättningsorten är belägen utom riket. Däremot synes exempelvis av vederbörande svenske konsul styrkt avskrift av hyreskontrakt eller av denne utfärdat intyg om att sjömannen förhyr bostad i land utgöra godtagbart bevis. På grund av den växlande beskaffenheten av de mellanfolkliga skattebestämmelserna i olika länder synes